

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΣΤΑ ΔΑΧΤΥΛΑ

Συνέντευξη στον Γιώργο Κρασσακόπουλο

Όταν ήταν έφηβος, διάβαζε φιλοσοφία: Πλάτωνα και Λάο Τσε, Χέγκελ και Βίγκενσταϊν. Στην πορεία, ο κόσμος του κινηματογράφου τον κέρδισε, αλλά δεν τον απάλλαξε, όπως ήλπιζε, από ένα αίσθημα ενοχής. Κάπως έτσι γεννήθηκε η *Μυθολογία του περιθωρίου* ενός ισραηλινού σκηνοθέτη που, πλέον, ζει στο Βερολίνο. Οι αντικουλτούρες και οι υποκουλτούρες που έκαναν τη βερολινέζικη πρωτεύουσα την πιο δημοφιλή τουριστική μητρόπολη των αρχών της χιλιετίας είναι επιδραστικές και στο έργο του σκηνοθέτη, που το κοινό του Φεστιβάλ θα απολαύσει στο σύνολό του στις Νυχτερινές Εικόνες, μετά τα μεσάνυχτα.

NIGHT VIEWS

Μοιάζει να δουλεύετε με πυρετώδη ρυθμό. Πώς γεννιούνται στ' αλήθεια οι ταινίες σας; Στην πραγματικότητα ο ρυθμός μου έχει εναλλαγές. Δεν αναπτύσσω πάντα τόσο μεγάλες ταχύτητες. Εξαρτάται από το είδος της ταινίας που κάνω. Αν πρόκειται για μικρού μήκους ταινίες, συνήθως γυρίζονται γρήγορα, μπορεί να μεσολαβήσουν μόλις λίγες εβδομάδες από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι το τελικό μοντάζ. Αλλά με τις μεγαλύτερου μήκους, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Η τελευταία μεγάλου μήκους μου, η *Μυθολογία του περιθωρίου*, ήταν το αποτέλεσμα μιας μακράς διαδικασίας συγγραφής κειμένων, δημιουργίας μικρών ταινιών, εναλλακτικών μοντάζ, που κράτησε σχεδόν τέσσερα χρόνια. Σ' αυτήν οι ήρωες είναι δυο καλλιτέχνες της βίντεο αρτ, το έργο των οποίων παίζει τον δικό του ρόλο στην ιστορία. Οπότε, μαζί με το σενάριο, ξεκίνησα να γυρίζω και τις μικρού μήκους που υποτίθεται πως είχαν γυρίσει οι ήρωες. Σύντομα αποφάσισα πως αυτές δεν ταίριαζαν στην ιστορία που ήθελα να πω. Έτσι, αυτές οι μικρού μήκους αυτονομήθηκαν. Πολλές φορές γράφω το σενάριο πάνω σε συγκεκριμένους ηθοποιούς, παλιούς μου συνεργάτες. Μερικές φορές γράφω το σενάριο αφού πρώτα μάθω με ποιον θα συνεργαστώ. Με το *Πριν μαραθούν τα ρόδα της αγάπης*, η διαδικασία ήταν διαφορετική. Γύρισα σπίτι μετά από μια συνάντηση μ' έναν παλιό φίλο, ήταν αργά το βράδυ και ήμουν μόνος

στο σπίτι. Το μυαλό μου ταξίδευε, ήμουν απογοητευμένος από πολλά πράγματα κι ένιωθα πως έπρεπε να τα εκφράσω. Έτσι ξεκίνησα να με βιντεοσκοπώ στον υπολογιστή, δίχως να ξέρω τι μορφή θα πάρει αυτή η αφήγηση αργότερα. Μιλούσα με την κανονική μου φωνή και μου έκανα ερωτήσεις τις οποίες απαντούσα με διαφορετικές, παραμορφωμένες φωνές. Στη συνέχεια, πρόσθεσα μουσική που έπαιξα στο midi keyboard μου, πρόσθεσα ήχους και μουσική άλλων, έχτισα μια ηχητική ατμόσφαιρα και μέχρι να ξημερώσει είχα καταφέρει να χτίσω ένα σάουντρακ επτά λεπτών.

Μοιάζει δύσκολο να περιγράψει κανείς τις ταινίες σας με λέξεις. Ακόμη κι αυτές που είναι αφηγηματικά πυκνές, δημιουργούν μια δική τους γλώσσα εικόνων. Θα μπορούσατε να μας μιλήσετε για τις αισθητικές καταβολές σας;

Νομίζω ότι πολύ συχνά, βρίσκομαι σε μια κατάσταση σύγχυσης και αμφιβολίας για το ποια γλώσσα ή μορφή τέχνης θα πρέπει να ακολουθήσω. Νιώθω ότι δεν μπορώ να ταυριάζω με κανέναν από τους καθιερωμένους κώδικες, και συχνά βιώνω μια εσωτερική πάλη με τις επιρροές μου, τις διαφορετικές κινηματογραφικές διαλέκτους, το ρεαλισμό... σπαρτιατικού τύπου, τη φανταχτερή ειρωνεία, τον συνειρμικό λόγο, κ.λπ. Αυτές οι συγκρούσεις βρίσκουν τον δρόμο τους, αντικατοπτρίζονται στις ταινίες

μου. Στο σινεμά, η πολυπλοκότητα στη φόρμα θεωρείται νοθεία. Συχνά ο κινηματογράφος διατηρεί μια ψευδοσυλλογική λατρεία σε αυτό που αποκαλείται κλασική ομοιομορφία. Ευτυχώς υπάρχει η ιστορία της μουσικής, στην οποία μπορούμε να ανατρέξουμε. Για παράδειγμα, όταν κοιτάζουμε αυτό που ονομάζουμε «κλασική ευρωπαϊκή μουσική», είναι εύκολο να δούμε πως η αντίληψη του τι είναι καθαρό ή πολύπλοκο εξελίσσεται συνεχώς. Πάρτε για παράδειγμα τις συμφωνίες του Σούμπερτ ή, αργότερα, τη δουλειά του Σοστακόβιτς, αλλά υπάρχουν τόσα πολλά ακόμη παραδείγματα. Προσωπικά, προσπερνώ τους τίτλους «συνονθύλευμα» ή «camp». Δίνονται σε διαφορετικές δημιουργικές σχέσεις στη δουλειά μου, με ειρωνεία, επιτρέποντας την παράλληλη ύπαρξη τους, μερικές φορές αφήνοντάς τες να έρθουν στο προσκήνιο κι άλλες να παραμείνουν στο παρασκήνιο, απλά σαν εναλλακτικές, διαφορετικές ερμηνείες.

Πόσο δύσκολο είναι να δουλεύεις εκτός κωλύματος; Τι τίμημα έχει η ελευθερία σου; Ασφαλώς η «ελευθερία» ενός ανεξάρτητου σκηνοθέτη περιλαμβάνει ένα σωρό περιορισμούς: υπάρχει λιγότερος χρόνος για γυρίσματα, λιγότερες τοποθεσίες για να διαλέξεις, πολύ μικρότερος έλεγχος στο κάδρο. Από την αρχή, ήταν προτεραιότητά μου ο ζωντανός, διαρκής διάλογος με την πραγματικότητα που

«συμβαίνει» παράλληλα με τα γυρίσματα, κι όχι το σχόλιο για μια πραγματικότητα που προ-υπήρξε, ή για την επιπόνη της ζωής από την αρχή. Οπότε αγαπώ αυτούς τους περιορισμούς, είναι κομμάτι της δουλειάς. Αλλά, από την άλλη, δεν φετιχοποιώ την αισθητική του DIY: υπάρχουν πολλές ιδέες που στο παρελθόν χρειάστηκε να εγκαταλείψω ή να τις κάνω με διαφορετικό τρόπο, μόνο και μόνο γιατί δεν είχα καθόλου χρήματα. Δουλεύω στη Γερμανία, αλλά δεν έχω ευρωπαϊκή υπηκοότητα. Αυτό σημαίνει ότι εξαιρούμαι από πολλές επιδοτήσεις, υποτροφίες και χρηματοδοτικά προγράμματα, ωστόσο ίσαμε τώρα καταφέρνω να κάνω τη δουλειά μου και να βρίσκω καλούς συνεργάτες.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το κοινό σας; Και τι θα θέλατε οι θεατές να ξέρουν για εσάς και τη δουλειά σας προτού μπουκ στην αίθουσα;

Ο ιδανικός θεατής είναι αυτός που ξέρει όλα όσα ξέρω κι εγώ, και επιπλέον γνωρίζει το σύνολο της δουλειάς μου. Ενώ βλέπει κάποια ταινία μου, μπορεί απλώς να κάνει νεύματα. Ο ιδανικός θεατής ανακαλύπτει ότι οι ταινίες μου είναι μέρος του σώματός του, και μπορεί ν' αναγνωρίσει την ταινία όπως αναγνωρίζει και τα δάχτυλα του χεριού του. Κάθε φορά που βλέπει την ταινία θα νιώθει να επισκέπτεται ένα δωμάτιο που δεν άφησε ποτέ.